

Yleislääketieteen pohjoismaiset ydinarvot on julkaistu

Pohjoismaiset yleislääkärijärjestöt ovat julkaisseet pohjoismaiset yleislääketieteen ydinarvot ja periaatteet. Seitsemän ydinarvoa ja periaatetta määrittelevät sen, mikä on yleislääkärin työssä keskeistä ja ponnisteleminen arvoista. Näiden seitsemän ydinarvon ja periaatteen toivotaan selkeyttävän yleislääketieteen identiteettiä, erottavan sen muista erikoisaloista ja teroittavan sitä, mikä on yleislääkärin työssä tärkeää. Ydinarvojen ja periaatteiden toivotaan ohjaavan yleislääkärin käytännön työtä ja ne halutaan tehdä tunnetuiksi myös poliitikoille, alan tutkijoille ja opettajille sekä potilaille. (Nordic Federation of General Practice (NFGP). Scand J Prim Health Care 2021;38:4:367, Sigurdsson JA ym. Scand J Prim Health Care 2021;38:4:363)

Miten siirtyminen etävastaanottoihin onnistui pandemian myötä?

Britanniassa selvitettiin monimenetelmä tutkimuksella koronapandemian alkaessa tapahtunutta siirtymistä perusterveydenhuollon lähivastaanotoilta etävastaanotoille. Vastanotoista 90 % muuttui etävastaanotoiksi huhtikuussa 2020. Vastaanottomäärät pienenevät edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, mutta yleislääkärit keskittyivät enemmän iäkkäisiin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin potilaisiin. Useimpien asioiden hoitaminen onnistui puhelimitse ja videokonsultaatiota tarvittiin harvoin. Videokonsultaatit koettiin hyödyllisiksi esimerkiksi liikkumisen ja akuutisti sairaiden lasten kunnon arvioinnissa. Tekstiviestit kolminkertaistuivat. Yleislääkärit olivat kuitenkin huolissaan etälääkäryöhön liittyvistä riskeistä potilastyöhön liittyvässä päätöksenteossa. (Murphy M ym. Br J Gen Pract 2021, DOI: <https://doi.org/10.3399/BJGP.2020.0948>)

Milloin hoitokuorma kasvaa suureksi monisairaalle?

Hoidon kuormittavuudella tarkoitetaan sairauksien hoitoon liittyvien toimien aiheuttamaa kuormitusta potilaalle. Tutkimuksessa selvitettiin Multimorbidity Treatment Burden Questionnaire (MTBQ) -mittarin

avulla monisairaana potilaan hoitokuormaa ja siihen liittyviä tekijöitä. Tutkimukseen osallistui 835 potilasta, joilla oli vähintään kolme pitkäaikaissairautta. Tutkittavien keski-ikä oli 75 vuotta. Tutkittavista 18 % raportoi hoidon kuormittavuuden suureksi. Kuormittavuuden lähteinä pidettiin erityisesti elämäntapamuutosten tekemistä sekä vastaanottoaikojen sopimista ja järjestelemistä. Suureksi koettuun hoitokuormaan liittyi potilaan heikko terveyslukutaito tai taloudellinen tilanne. Myös suuri sairauksien tai lääkityksen määrä liittyi suureen hoitokuormaan. Tutkimuksessa selvitettiin myös, voisiko suurta hoitokuormaa arvioida vain yhdellä kysymyksellä MTBQ-mittarin kymmenen kysymyksen sijaan. Yhden kysymyksen mittarin todettiin kuitenkin vaativan lisäkehittämistä. Tutkijat totesivat, että erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat monisairaana potilaat ovat riskissä suurelle hoitokuormalle ja yleislääkäreillä on keskeinen rooli tämän huomioon ottamisessa heidän hoidossaan. (Morris J ym. Br J Gen Pract 2020, DOI: <https://doi.org/10.3399/BJGP.2020.0883>)

TUOMAS KOSKELA
Tampereen yliopisto